

Ambtelijke reactie naar aanleiding van Managementletter 2025 Publieke Sector Accountants (PSA), waarin ook de aanbevelingen van de interne controle door CCA

In het **blauw** staan de adviezen zoals opgenomen in de kantlijn van de managementletter in de hoofdstukken 2,3 en 4

Nr	Bron	Onderwerp	Bevinding:	Aanbeveling:	Ambtelijke reactie (CMT)
01 2025	ML PSA 2025 definitief blz. 8	Interne beheersing	Til de interne beheersing naar een volgend niveau – in 2025 beperkte voortgang	Wij adviseren het college en het Centraal Management Team (CMT) om in 2026 een actieve aanpak te hanteren. Wijs een verantwoordelijke functionaris aan die op basis van een zo vroeg mogelijk op te stellen plan om grip te krijgen op de nieuwe interne beheersing vanaf 2026 en stuur op de tijdige uitvoering van de VIC (afronding 2025 en daarna 2026, waarbij deze ook voor de gemeente Wijdmeren moet worden uitgevoerd) en de kwaliteitscontrole op de jaarrekening 2025.	In 2026 zullen we ons opnieuw inzetten voor een verdere versterking van de interne beheersing. Hierbij moet worden opgemerkt dat de samenvoeging van de ambtelijke organisatie van Wijdmeren met Hilversum wel veel uitdagingen met zich zal meebrengen en dat de eerste focus is gericht op het behouden van het huidige niveau op de te harmoniseren processen. Waar zich ondanks de fusie en harmonisatie toch kansen voordoen om verder te groeien zal dit zeker gebeuren.
2 2025	ML PSA 2025 definitief blz. 8	Interne beheersing		Wij adviseren u verder om in het bedoelde plan van aanpak ook de aanbevelingen die tot en met 2025 zijn gedaan, zowel vanuit de interne als de externe controle mee te nemen. In het verlengde hiervan adviseren wij u om daarin ook de aanbevelingen die bij uw fusiepartner zijn gedaan mee te nemen. Zo verkrijgt u een integraal overzicht aan aandachtspunten die u vanaf 2026 kunt gebruiken om de kwaliteit van de bedrijfsvoering verder te verbeteren.	Wij betrekken de aanbevelingen op basis van de interne controle (VIC door CCA) en de externe controle bij het controleplan voor 2026. We zullen voor 2026 ook de aanbevelingen met betrekking tot Wijdmeren meenemen en zodoende een integraal overzicht van de aandachtspunten verkrijgen. Hierin maken wij een prioritering; deze prioritering houdt rekening met het risiconiveau van een proces en het periodiek toetsen van alle processen. Hlierbij houden wij ook rekening met de harmonisatie van werkzaamheden, waardoor aanbevelingen deels met elkaar samenvallen.
3 2025	ML PSA 2025 definitief blz. 9	Interne beheersing	Borg in 2026 dat taken, rollen en verantwoordelijkheden op de juiste plek belegd worden – de interne rapportages van CCA geven daar ook input voor	Wij adviseren om de rolverdeling tussen de drie lijnen duidelijk te herijken en vast te leggen. Zorg daarbij dat: - De eerste lijn verantwoordelijk blijft voor de actualiteit en robuustheid van processen (risicoanalyses en toereikende beheersingsmaatregelen) en het uitvoeren van kwaliteitscontroles binnen de processen. - De tweede lijn een duidelijke review- en toezichtrol vervult. - De derde lijn (CCA) zich richt op onafhankelijke beoordeling en niet structureel taken van de eerste of tweede lijn overneemt.	Steeds vaker worden controlehandelingen belegd in de zogenaamde 1e en 2e lijn en komt het team van Concern Control & Concern Audit (CCA, de 3e lijn) steeds meer in een rol die is gericht op het vaststellen van de goede werking van het samenspel tussen de 1e en 2e lijn en het adviseren daarover. Door druk op de personele capaciteit in de 1e en 2e lijn is de progressie ook in 2025 op onderdelen minder dan gepland. De 3e lijn (CCA) voert nog steeds werkzaamheden uit, die volgens de door Hilversum omarmde filosofie van het three lines model (3LM) bij de 1e lijn (procesuitvoering/management) of de 2e lijn (business control) liggen. Aandachtspunt blijft op onderdelen ook in 2026 het verkrijgen van duidelijkheid en overeenstemming over de uit te voeren interne controlewerkzaamheden per proces en het samenspel hierbij tussen de hiervoor genoemde actoren; dit verschilt dit nog per proces.
4 2025	ML PSA 2025 definitief blz. 11	Interne beheersing	Veranker het actualiseren van procesbeschrijvingen van uw financiële processen en de onderbouwing van processtappen in uw jaarplanning	Wij adviseren om zo vroeg mogelijk in 2026 alle beschrijvingen van financiële processen te actualiseren en aan te passen aan de gewenste situatie na de fusie. Zorg dat deze beschrijvingen voldoende robuust zijn en inzicht geven in de “key-controls” volgens het 6-W-principe. Voeg bij iedere processtap bewijsdocumentatie toe die de uitvoering van de stap aantoont.	We nemen dit advies ter harte. In principe worden jaarlijks de financieel kritische processen geactualiseerd conform het 6-W principe. In verband met de ambtelijke fusie zijn c.q. zullen processen vanaf 2026, ieder met hun eigen planning, in meer of mindere mate worden aangepast aan de nieuwe ambtelijke organisatie na de fusie. Wij actualiseren de procesbeschrijvingen waarbij we in onze planning de focus leggen op prestatielevering bij factuurafhandeling voor 2026”.
5 2025	ML PSA 2025 definitief blz. 12	Aandachtspunten i.r.t. bestuurlijke fusie per 1 januari 2027	<i>Harmonisatie van grondslagen en beleid</i> Wij constateren dat beide gemeenten op onderdelen verschillen in waarderingsgrondslagen en beleidsregels (bijvoorbeeld ten aanzien van activa, voorzieningen en reserves).	Wij adviseren om tijdig een harmonisatieplan op te stellen en vast te leggen welke grondslagen in de geconsolideerde jaarrekening zullen worden toegepast. Dit voorkomt inconsistenties en bevordert vergelijkbaarheid.	In de startnotitie financieel beleid is dit punt geadresseerd. Begin 2026 vindt een analyse plaats van de verschillen. In principe is Hilversum de technische basis. Als op onderdelen de grondslagen van Wijdmeren beter toepasbaar zijn stellen we voor om deze in de harmonisatie mee te nemen. Harmonisatie financieel beleid wordt in 2027 vastgesteld door de nieuwe gemeenteraad.
6 2025	ML PSA 2025 definitief blz. 12	Aandachtspunten i.r.t. bestuurlijke fusie per 1 januari 2027	<i>Vergelijkende cijfers en continuïteit</i> Bij de opstelling van de jaarrekening dient aandacht te worden besteed aan de vergelijkende cijfers. Het is van belang om vooraf te bepalen hoe deze cijfers worden gepresenteerd en welke toelichtingen noodzakelijk zijn om de continuïteit inzichtelijk te maken.	Zorg voor een duidelijke verantwoording van de vergelijkende cijfers. Bij een fusie kan het lastig zijn om cijfers van beide gemeenten uniform te presenteren. Ons advies is om tijdig een plan op te stellen voor harmonisatie van rekeningschema’s en kostentoerekening	Voor 2025 en 2026 worden twee separate jaarrekening opgesteld op de gebruikelijke grondslagen waardoor vergelijk van die jaren eenvoudig is. Voor 2027 vindt een consolidatie plaats, de uitgangspunten daarvoor worden vastgesteld in de gezamenlijke kadernota 2027 en nader uitgewerkt in de begroting 2027.

Nr	Bron	Onderwerp	Bevinding:	Aanbeveling:	Ambtelijke reactie (CMT)
7 2025	ML PSA 2025 definitief blz. 12	Aandachtspunten i.r.t. bestuurlijke fusie per 1 januari 2027	<i>Interne beheersing en procesrisico's</i> De fusie brengt wijzigingen in processen, verantwoordelijkheden en interne controles met zich mee. Ook zal sprake zijn van personeelsswisselingen. Dit alles brengt een risico op procesverstoring met zich mee, waardoor sprake kan zijn van een verhoogde kans op fouten.	Wij adviseren om een risicoanalyse uit te voeren en tijdelijke beheersmaatregelen te treffen om de betrouwbaarheid van de financiële informatie te waarborgen gedurende de overgangsperiode.	In de aanloop naar de begroting 2027 wordt een risicoanalyse opgesteld die naast de reguliere risicoanalyse specifiek ingaat op herindelingsrisico's en keuzegevoeligheden. Denk hierbij aan onzekerheid in de accresontwikkeling, geschatte baten uit harmonisatie, weerstand op tariefsverhogingen, of frictiekosten in de organisatie.
8 2025	ML PSA 2025 definitief blz. 13	Aandachtspunten i.r.t. bestuurlijke fusie per 1 januari 2027	<i>IT-systemen en financiële administratie</i> Een fusie betekent vaak migratie van systemen, met als risico het verlies of inconsistentie van data. De integratie van financiële systemen vormt daarom een belangrijk aandachtspunt.	Wij adviseren om tijdig te bepalen of een volledige integratie vóór de jaarafsluiting 2026 haalbaar is, of dat er een overgangsperiode met koppelingen noodzakelijk is. Dit voorkomt fouten en vertragingen bij het opstellen van de jaarrekening en is cruciaal voor een betrouwbare jaarafsluiting. Controleer of er back-ups en migratieplannen zijn.	In het fusieplan met Wijdmeren houden wij hiermee rekening. Centric is aangehaakt en adviseert ons hierbij.
9 2025	ML PSA 2025 definitief blz. 13	Aandachtspunten i.r.t. bestuurlijke fusie per 1 januari 2027	<i>Rechtmatigheid en BBV-voorschriften</i> De fusie kan gevolgen hebben voor de toepassing van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de rechtmatigheidsverantwoording.	Wij adviseren om te onderzoeken waar sprake is van mogelijke verschillen en uw oplossingsrichting tijdig af te stemmen met de accountant, zodat interpretatieverschillen worden voorkomen.	Het betreft een lichte samenvoeging waarbij Hilversum als technische basis geldt. Deze harmonisatie vindt plaats via consolidatie middels een gezamenlijke kadernota en de uitwerking in de begroting 2027. Inmiddels wordt hard gewerkt aan de analyse van mogelijke verschillen. Wij zien geen verhoogd risico op onrechtmatigheden als gevolg van de fusie als het gaat om de administratieve processen. Wel is het risico op begrotingsonrechtmatigheden als gevolg van overschrijding toegenomen omdat het inschatten van kosten rondom de fusie gepaard gaat met een grotere mate van onzekerheid.
10 2025	ML PSA 2025 definitief blz. 13	Aandachtspunten i.r.t. bestuurlijke fusie per 1 januari 2027	<i>Waardering van activa en passiva</i> Het is van belang dat u vaststelt dat de waardering van de activa, vooral bij materiële vaste activa en investeringsprojecten die mogelijk nog worden overgedragen of buitengebruik worden gesteld.	Nagegaan dient onder meer te worden wat de impact op waardering is, wat de impact op eventuele getroffen onderhoudsvoorzieningen is en of de lasten en verplichtingen volledig zijn verantwoord. Van getroffen voorzieningen en schulden dient u na te gaan dat deze volledig verantwoord zijn. Ook vragen wij u na te gaan of alle lopende subsidies (zowel inkomend als uitgaan) juist en volledig zijn verantwoord.	In de startnotitie financieel beleid is dit punt geadresseerd. Begin 2026 vindt een analyse plaats van de verschillen. In principe is Hilversum de technische basis. Als op onderdelen de grondslagen van Wijdmeren beter toepasbaar zijn stellen we voor om deze in de harmonisatie mee te nemen. Harmonisatie financieel beleid wordt in 2027 vastgesteld door de nieuwe gemeenteraad.
11 2025	ML PSA 2025 definitief blz. 13	Aandachtspunten i.r.t. bestuurlijke fusie per 1 januari 2027	<i>Reserves en voorzieningen</i> Het samenvoegen van bestaande reserves en voorzieningen dient transparant en conform regelgeving te gebeuren.	Wij adviseren om een overzicht op te stellen van alle bestaande posten en de wijze van samenvoeging vooraf vast te leggen.	In de startnotitie financieel beleid is dit punt geadresseerd. Begin 2026 vindt een analyse plaats van de verschillen. In principe is Hilversum de technische basis. Als op onderdelen de grondslagen van Wijdmeren beter toepasbaar zijn stellen we voor om deze in de harmonisatie mee te nemen. Harmonisatie financieel beleid wordt in 2027 vastgesteld door de nieuwe gemeenteraad.
12 2025	ML PSA 2025 definitief blz. 13	Aandachtspunten i.r.t. bestuurlijke fusie per 1 januari 2027	<i>Lopende Contracten en Verplichtingen</i>	Maak een inventarisatie van de lopende meerjarige contracten (huur, lease, onderhoud) en stel vast of en zo ja, hoe deze worden meegenomen in de fusie. Beoordeel of er toelichtingen nodig zijn over deze verplichtingen die de nieuwe organisatie aangaat.	De gemeente Wijdmeren houdt na 2026 op te bestaan. Daarmee eindigen van rechtswege ook de contracten Wijdmeren. Contracten die door moeten blijven lopen moeten worden overgesloten naar Hilversum, waardoor een nieuw contract ontstaat.
13 2025	ML PSA 2025 definitief blz. 13	Aandachtspunten i.r.t. bestuurlijke fusie per 1 januari 2027	<i>Planning en communicatie</i> Gezien de complexiteit van de fusie is een strakke planning voor de jaarrekening noodzakelijk.	Wij adviseren om voldoende tijd in te plannen voor afstemming tussen beide gemeenten en hierover duidelijk te communiceren naar alle betrokkenen.	In de jaarplanning P&C is een realistische planning opgesteld. Het wordt een uitdagend jaar waarin we hopen op een prettige samenwerking.

Nr	Bron	Onderwerp	Bevinding:	Aanbeveling:	Ambtelijke reactie (CMT)
14 2025	ML PSA 2025 definitief blz. 13	Risicomanagement, inclusief het actualiseren van de interne (fraude)risico-analyse	Binnen de gemeente Hilversum is weliswaar aandacht voor risicomanagement, maar wij constateren dat er de afgelopen jaren geen verdere doorontwikkeling of verdieping heeft plaatsgevonden. De interne frauderisicoanalyse, waaruit belangrijke input voor uw interne controle naar voren kan komen, dateert uit 2023. In het “Verbijzonderd Interne Controleplan 2023-2026 gemeente Hilversum” is opgenomen dat deze analyse jaarlijks integraal geactualiseerd zou worden. Voor 2024 en 2025 is dit niet gerealiseerd en er is geen overkoepelend, actueel document beschikbaar. Daarmee blijft een belangrijke beheersmaatregel achterwege.	Wij zien 2026 als een kans om dit onderwerp opnieuw op te pakken. Ons advies is om in het eerste kwartaal van 2026 een geactualiseerde, overkoepelende frauderisicoanalyse op te stellen en deze structureel te verankeren in uw planning- en controlcyclus. Daarbij geven wij de volgende aandachtspunten mee: ▪ Gebruik bestaande informatie: benut de risico-inventarisatie uit de actualisatie van procesmodellen als basis voor de analyse. ▪ Kwantificeer risico's: bepaal kans en impact om prioriteiten en beheersmaatregelen goed af te wegen. ▪ Formuleer acties en eigenaarschap: koppel concrete maatregelen, tijdspaden en verantwoordelijken aan de onderkende risico's. ▪ Betrek aanvullende risico's: neem corruptierisico's (NBA-handreiking 1137) en CEO-fraude expliciet op in de analyse. ▪ Integreer in VIC-plan: stuur op het jaarlijks uitvoeren van de frauderisicoanalyse zoals opgenomen in het VIC-plan. ▪ Rapporteer en bespreek: agendeer de analyse bij de audit- en rekeningcommissie en het college, vraag vooraf input en zorg voor expliciete instemming. Het onderscheid tussen frauderisicofactoren (signalen die kans op fraude verhogen) en frauderisico's (concrete frauduleuze handelingen) helpt om een robuuste analyse op te stellen. Wij adviseren om deze methodiek expliciet toe te passen bij de actualisatie.	Wij zien dit ook als een kans waarbij de 3e lijn hier het voortouw in zal nemen waarbij belangrijk vraagstuk moet zijn in afstemming met de 1e lijn (CMT en Directie) welk risicoprofiel onze organisatie wil hebben, welk risico de organisatie wil nemen. Dit kan dan tevens worden meegenomen in de mate van het beoordelen van de prestatielevering. Echter, gezien de werkzaamheden die de samenvoeging met zich mee gaat brengen stellen wij voor om voor 2026 de interne beheersing op het niveau te houden van 2025 en dit vraagstuk in 2027 verder op te pakken.
15 2025	ML PSA 2025 definitief blz. 14	Duurzaamheidsrapportage – Vooruitlopen op (mogelijke) toekomstige verplichtingen	Met de inwerkingtreding van de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) zijn grote ondernemingen verplicht te rapporteren over duurzaamheid. Hoewel decentrale overheden nog niet onder deze wet vallen, zullen ketenpartners – zoals leveranciers en banken – steeds vaker informatie opvragen. Het ontbreken van rapportages kan leiden tot financiële consequenties, zoals hogere financieringskosten.	Wij adviseren u daarom om tijdig te anticiperen op deze informatievraag. Wij adviseren u om in 2026 een eerste stap te zetten richting duurzaamheidsrapportage. Dit kan bijvoorbeeld door: - Het opnemen van een aparte paragraaf duurzaamheid in de jaarrekening 2026, op basis van door u benoemde indicatoren. - Het gebruik van de VNG-handreiking als basis voor indicatoren en structuur. - Het koppelen van duurzaamheidsdoelen aan bestaande beleidsprogramma's en financiële kaders.	Dit is een waardevolle aanbeveling. We gaan de VNG-handreiking Duurzaamheidsrapportage van december 2025 ambtelijk bestuderen, om te verkennen hoe we deze kunnen gebruiken voor sturing en rapportage op duurzaamheid. We richten ons daarbij in eerste instantie op bruikbaarheid in twee documenten. Ten eerste het Omgevingsprogramma Duurzaam voor gemeente Hilversum, gebaseerd op bestaand beleid. Hier wordt momenteel aan gewerkt. Ten tweede voor de begroting 2027, samen met Wijdemeren.
16 2025	ML PSA 2025 definitief blz. 17	IT-omgeving	Beheersing IT-omgeving en informatiebeveiliging – aandachtspunten ten aanzien van rechten en rollen en het autoriseren van facturen < €10.000	<i>Aanbeveling</i> ▪ Technische functiescheiding: Dwing functiescheiding ook bij facturen onder € 10.000 zonder verplichting technisch af. ▪ Formaliseren autorisatiebeheer: Breid het doorstroom- en uitstroomproces uit met automatische meldingen via TOPdesk aan de functioneel beheerder bij functiewijzigingen en uitdiensttreding. Voer daarnaast periodieke controles uit en leg deze vast.	Met de nieuwe budgethoudersregeling waarbij vanaf 1k facturen al door teammanagers worden goedgekeurd is nu een technische functiescheiding ingebouwd. Dit punt is dus reeds gerealiseerd.

Nr	Bron	Onderwerp	Bevinding:	Aanbeveling:	Ambtelijke reactie (CMT)
17 2025	ML PSA 2025 definitief blz. 18	IT-omgeving	Wij ondersteunen de bevindingen een aanbevelingen die uw IT-auditor heeft gedaan	En adviseren u op korte termijn maatregelen te treffen. Daarbij is het wat ons betreft belangrijk om de toegekende rechten en rollen in de autorisatiematrix van de betaalapplicatie BNG “per direct” aan te passen aan de bedoelde situatie en vast te stellen dat dit ook daadwerkelijk is gebeurd. Het, in functiescheiding autoriseren van facturen < € 10.000, vraagt om een aanpassing van het proces. Wij adviseren u dit mee te nemen bij de inrichting van de nieuwe organisatie per 2026. In het vervolg op bovenstaande bevindingen en aanbevelingen adviseren wij u om in 2026 ook een onderzoek uit te voeren naar de kwaliteit van de IT General Controls (ITGC’s) en de voor de jaarrekening relevante automatiseringsapplicaties waarin interne beheersingsmaatregelen zijn verankerd. Op basis van een dergelijke IT-audit verkrijgt u (integraal) inzicht in de vraag of zij voldoet aan de noodzakelijke eisen die in het kader van de betrouwbaarheid aam het systeem van geautomatiseerde (financiële) gegevensverwerking gesteld worden.	Het advies om functiescheiding in te voeren voor facturen onder de < € 10.000 bij de inrichting van de nieuwe organisatie per 2026 nemen wij ter harte. In 2025 is ITGC uitgevoerd door Noordbeek. Er is in januari 2026 een conceptrapport geleverd, maar deze is nog niet definitief. In 2026 wordt de opvolging op de aanbevelingen in dat rapport gepland en zal deze ook weer beoordeeld worden door Noordbeek.
18 2025	ML PSA 2025 definitief blz. 18	IT-omgeving	Cyberbeveiligingswet vraagt meer aandacht voor digitale weerbaarheid bij overheidsorganisaties: maatregelen die u kunt treffen ter voorbereiding op de invoering	Wij adviseren u om blijvend aandacht te besteden aan deze nieuwe wetgeving door: ▪ Risico’s in beeld te brengen en intern af te stemmen ▪ Een jaarplan op te stellen waarbij gewerkt wordt met realistische compacte doelstellingen ▪ De projectmatig aanpak te volgen en hierover te rapporteren richting de gemeenteraad.	We delen de constatering van de accountant dat er aandacht moet komen voor de gevolgen van de invoering van de Cbw. We geven als organisatie invulling aan de wetgeving door: • Actief te blijven op het verder compliant worden op het BIO normenkader waarbij het Strategische Gegevensbescherming en Informatiebeveiligingsbeleid de basis vormt. • Er is eind 2025 een GAP analyse op het gehele BIO normenkader (Versie 1.04ev) uitgevoerd en er is een rapportage gemaakt. • Er komt een Tactisch jaarplan 2026 informatiebeveiliging • Er wordt op het gebied van informatiebeveiliging gewerkt met een PDCA cyclus. - we kiezen niet voor een projectmatige aanpak maar kiezen voor een integrale en structurele aanpak van het onderwerp informatiebeveiliging omdat maatregelen nemen op het gebied van gegevensbescherming en informatiebeveiliging een integrale aanpak vergt. + We rapporteren via de ENSIA systematiek en bestuurlijke besluitvormingscyclus aan de gemeente raad waarbij de stukken als geheim worden aangemerkt. + We rapporteren aan de CIO via de PIT kwartaalrapportages en die kan informatie delen met de wethouder wanneer daar aanleiding voor is. we onderschrijven het belang van keten (informatie)beveiliging, maar dat vraag veel capaciteit. Met name in de controles van de feitelijke situatie bij die ketenpartners. Dan hebben we het over ketenpartners die diensten leveren (gemandateerd of gedelegeerd) maar vooral ook het controleren van leveranciers. Om dit laatste te verbeteren trekken we met de VNG op in het project "samen controleren" om meer grip te krijgen op de beveiliging van twee grote leveranciers (Pink en Centric). Daarnaast hebben we een partner in de Regio Gooi en Vechtstreek (uitvoering RMC taken waarvoor Suwinet-Inkijk gebruikt wordt) en daar staan we in nauw contact met de CISO.

Nr	Bron	Onderwerp	Bevinding:	Aanbeveling:	Ambtelijke reactie (CMT)
19 2025	ML PSA 2025 definitief blz. 19	IT-omgeving	Technologische ontwikkelingen op het gebied van informatiebeveiliging AI-toepassingen	Wij adviseren u daarom om een integraal AI-beleid te ontwikkelen waarin onder meer het volgende wordt vastgelegd: ▪ Onder welke voorwaarden en voor welke doeleinden medewerkers AI mogen inzetten; ▪ Welke AI-toepassingen zijn toegestaan of juist niet (bijvoorbeeld onderscheid tussen publieke en interne tools); ▪ Hoe wordt geborgd dat gevoelige en vertrouwelijke gegevens adequaat worden beschermd; ▪ Hoe toezicht en verantwoording over het gebruik van AI worden ingericht; ▪ Hoe ethische aspecten, zoals transparantie, uitlegbaarheid en non-discriminatie, worden geborgd. Wij adviseren u na het vaststellen van te monitoren dat het beleid daadwerkelijk wordt nageleefd.	De Richtlijnen toepassing generatieve AI zijn in gebruik sinds 2024 (vastgesteld in het CMT van 25 09 2024). Er is met medewerkers gecommuniceerd over het toepassen van AI. AI geletterdheid is onderdeel van het opleidingsplan Toekomstgerichte gemeente en is voor alle medewerkers beschikbaar. Daarnaast is er een specifieke training beschikbaar binnen de pilot voor de aangeboden tooling SafeGPT. Monitoren of het beleid daadwerkelijk nageleefd wordt kent zijn beperkingen. Het is gemakkelijk te omzeilen. Het is een markt die aan flink volatiel is en er komen dagelijks nieuwe AI initiatieven en mogelijkheden. Het is voor de gemeentelijke organisatie onmogelijk om al die initiatieven te monitoren en het gebruik ervan in te perken. Daarom zetten we in op scholing, AI geletterdheid en pro-actieve communicatie over het onderwerp. We delen het advies om voor gebruik AI opnieuw aandacht voor te vragen en daarmee is eind 2025 / begin 2026 begonnen. Op 7 januari 2026 heeft het CMT ingestemd met een aantal beslispunten en aanscherpingen op het gebied van AI: 1. de bestaande Richtlijn toepassing Generatieve AI te herijken 2. de richtlijn breed te delen met de medewerkers en te benadrukken dat alleen Copilot van Hilversum/Wijdmeren en SafeGPT beschikbaar zijn om mee te werken. 3. te kijken naar opname van regels over het gebruik van persoonsgegevens en gevoelige bedrijfsgegevens in het personeelshandboek en de gedragscode. 4. een werkgroep AI op te richten die periodiek bekijkt of de genomen maatregelen volstaan en ontwikkelingen in de markt te volgen. 5. We gaan in communicatie benadrukken dat het hier om Informatiebeveiliging en gegevensbescherming gaat en dat de medeweker daar een eed/belofte voor afgelegd heeft om die te beschermen. 6. wanneer er voor specifieke toepassingen een AI tooling wordt ingezet dan wordt er - casus afhankelijk - een DPIA op uitgevoerd om de verschillende aspecten in kaart te brengen; onder andere mogelijk ook de ethische kant van inzet van AI tooling.
20 2025	ML PSA 2025 definitief blz. 20	IT-omgeving	Technologische ontwikkelingen op het gebied van informatiebeveiliging vervolg	Wij adviseren u om informatiebeveiliging en AI integraal te benaderen als onderdeel van de bredere financiële en bestuurlijke verantwoording. Dit vraagt om samenwerking tussen financiën, IT, juridische zaken en (verbijzonderde) interne controle. Wanneer u meer informatie wenst of wilt sparren over de wijze waarop u beter in control kan komen dan denk wij graag met u mee.	We delen de wens om een breed (integraal) risicoregister in te richten om te voldoen aan de bredere financiële en bestuurlijke verantwoording maar gezien de werkzaamheden voor fusie voorzien we dat we daar de komende periode beperkt tijd voor hebben. We zien het belang en kiezen ervoor om informatiebeveiliging en AI voornamelijk door de CISO /ISO te laten uitvoeren. Er is daarnaast in het CMT afgesproken om een aantal aspecten van informatiebeveiliging (en privacybescherming) aandacht te geven in de lijn door onder andere aandacht voor het onderwerp in de kwartaalrapportage van de concerndirecteuren aan de directie.
212025	ML PSA 2025 definitief blz. 20	IT-omgeving	Bij SaaS-oplossingen bent u in belangrijke mate afhankelijk van de juiste en tijdige service van de softwareleverancier. Vraag ISAE 3402 type 2 rapportages op en beoordeel deze rapportages op relevante elementen (Noot concerncontroller: deze rapportage toont aan dat een serviceorganisatie haar interne beheersingsmaatregelen goed heeft opgezet en over een langere periode effectief hebben gefunctioneerd).	Uw medewerkers geven aan dat u van uw serviceorganisaties assurance rapporten ontvangt in de vorm van ISAE 3402 type 2 rapporten. Wij adviseren u om deze rapporten ook te screenen op de voor de gemeente belangrijke elementen en zichtbaar vast te stellen en te documenteren welke bevindingen hieruit volgen. Ook is het belangrijk om te bepalen of er mogelijk elementen zijn die niet worden geraakt in de rapporten en daar zelf nog werkzaamheden op te verrichten. Deze jaarlijkse acties kunt u ook meenemen in een PDCA-cyclus.	Er is voor verschillende leveranciers ingeregeld dat contractbeheerders periodiek de naleving toetsen van de gemaakte afspraken op basis van de door leveranciers aangeleverde rapportages. De resultaten van deze toetsing worden vastgelegd en centraal gedeeld met CLM. Daarnaast vindt er structureel overleg plaats met deze leveranciers over de geleverde dienstverlening en is er intern periodiek afstemming over de actuele stand van zaken. Afwijkingen worden tijdig signaleerd en opgevolgd. Deze werkzaamheden maken onderdeel uit van een vaste jaarlijkse evaluatie- en verbetercyclus.

Nr	Bron	Onderwerp	Bevinding:	Aanbeveling:	Ambtelijke reactie (CMT)
22 2025	ML PSA 2025 definitief blz. 25	Procesbevindingen	Zichtbare onderbouwing van prestatielevering ontbreekt in proces	Voer een risicogerichte aanpak in en koppel een toelichting en documentatie aan facturen. Wij adviseren om: ▪ Beleid op te stellen dat aansluit bij een risicogerichte benadering: voor laag-risicoposten volstaat een digitale autorisatie met korte toelichting, voor risicovolle posten is een toelichting en volledige documentatie vereist; ▪ Documentatie van de prestatielevering direct te koppelen aan de inkoopfactuur in het financieel systeem, zodat achteraf controle op rechtmatigheid mogelijk is; ▪ De opvolging van deze aandachtspunten	Het betalingsproces behoort toe aan team financiën, echter het beoordelen van de prestatielevering ligt bij de 1 ^e lijn. De 2 ^e en 3 ^e lijn zullen de mogelijkheden onderzoeken en een voorstel doen aan de 1 ^e lijn (CMT) hoe deze aanbeveling handen en voeten kunnen geven. De werkzaamheden zullen vervolgens uitgevoerd dienen te worden door de 1e lijn en beoordeeld door 2 ^e en/of 1 ^e lijn. Het is echter de verwachting dat hiervoor onvoldoende capaciteit beschikbaar is in 2026. In 2027 en daarna zal dit worden opgepakt.